

ब्याँस गाउँपालिका गाउँ सभाको १८ औं अधिवेशन बैठकमा २०८२ साल असार ८ गते आइतबार
उपाध्यक्ष श्री विनोद सिंह कुँवर ज्यूले
प्रस्तुत गर्नुभएको

आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को
बजेट वक्तव्य

ब्याँस गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
सुन्सेरा, दार्चुला

सभाध्यक्ष महोदय,

१. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ (१) बमोजिम सम्पूर्ण ब्याँस बासीहरुको सबभन्दा नजिकको सरकारको ब्याँस गाउँपालिका उपाध्यक्षको हैसियतले ब्याँस गाउँपालिका सम्मानीत गाउँ सभाको अठारौँ अधिवेशनमा आगामी आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को बजेट प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएको छु ।
२. यस अवसरमा लोकतन्त्र प्राप्ति तथा संघीय लोकतान्त्रीक गणतन्त्र स्थापनाका लागि समय-समयमा भएका राजनीतिक आन्दोलनमा जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।
३. आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, नेपालको दीर्घकालीन विकास लक्ष्य, सोह्रौ योजना, विनियोजन विधेयक २०८२, कार्यपालिका सदस्यहरुबाट प्राप्त सुझाव, राजस्व परामर्श समितिको प्रतिवेदन, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको सुझावलाई मार्गदर्शनको रुपमा लिएको छु । ब्याँस गाउँपालिकावासी आम नागरिक, नागरिक समाज, सञ्चार जगत, राजनीतिक दल, विद्धतवर्ग, निजी क्षेत्र, पिछडिएका वर्ग सहित सरोकारवालाबाट प्राप्त सुझाव समेतलाई आधार लिएको छु ।
४. ब्याँस गाउँपालिकाको विकासमा देखिएका समस्या एवं चुनौतीहरुलाई सम्बोधन गर्दै अर्थतन्त्रलाई गतिशील बनाउने, निजी क्षेत्रको मनोबल उच्च पाउँ आम जनताको विकास र समृद्धिको चाहानालाई सम्बोधन गर्ने तथा सिमान्तकृत पछाडि परेका वर्ग, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदायलाई आर्थिक लाभको पहुँचमा पुर्याउने तर्फ बजेट तथा कार्यक्रम लक्षित गरेको छु ।
५. मैले आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा ब्याँसबासी जनताको जनअपेक्षालाई सम्बोधन गर्ने र गाउँपालिकाको विकासमा देखिएका अप्ठ्याराहरु हटाई आम नागरिकमा आशा र भरोसाको सञ्चार गर्ने जिम्मेवारी बोध गरेको छु । राजनीतिक दल, जनप्रतिनिधि, सार्वजनिक प्रशासन, संघ संस्था, नागरिक समाज, सञ्चार जगत र आम नागरिकको सहयोग र ऐक्यवद्धताबाट गाउँपालिकाको विकासमा देखिएका विद्यमान चुनौतीको सामना गर्दै बजेटले लिएको लक्ष्य हासिल गर्न सकिने विश्वास लिएको छु ।

६. आगामी बजेट समृद्धि, सुशासन र सामाजिक न्याय कायम गर्न लक्षित हुनेछ । ब्याँस गाउँपालिकाका बेरोजगार युवाहरूलाई ब्याँस भित्रै आर्थिक गतिविधिमा आवद्ध हुन अभिप्रेरित गर्ने, उद्यमशिलता विकास गरि गरिबी न्यूनीकरण गर्ने, सार्वजनिक सम्पतिको जगेर्ना गर्ने तथा स्रोत र साधनको प्रभावकारी एवं परिणाममुखि परिचालन गर्ने दिशामा बजेट उन्मुख रहेको छ ।
७. अब म चालु आर्थिक वर्षको बजेट कार्यान्वयनको समिक्षा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु । चालु आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ का लागि रु ३८ करोड १६ लाख ४७ हजार ८६ रुपैयाँ ५२ पैसा बजेट विनियोजन भएकोमा चालु तर्फ विनियोजित रकम रु २६ करोड ३४ लाख ५० हजार ८६ रुपैया ५२ पैसा मध्ये २०८२ असाठ ८ गते सम्म रु १९ करोड २१ लाख ७६ हजार ९ सय १७ दशमलब ७४ रुपैयाँ खर्च प्रगति देखिएको छ । जुन कुल चालु बजेटको ७२ दशमलब नौ पाँच प्रतिशत हुन आँउछ । त्यसै गरि पूँजिगत तर्फको रु ११ करोड ८१ लाख ९७ हजार रुपैयाँ मध्ये रु ५ करोड ९० लाख ४३ हजार ८ सय २५ खर्च प्रगति भएको छ, जुन कुल पूँजिगत बजेटको ४९ दशमलव पन्चानब्बे प्रतिशत हुन आँउछ । यस प्रकार कुल खर्च २५ करोड १२ लाख २० हजार ७ सय ४२ रुपैया ७४ पैसा भएको छ । जुन कुल बजेटको ६५ दशमलब ८२ प्रतिशत खर्च प्रगति हुन गएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म ब्याँस गाउँपालिकाको बजेट प्रणालीमा देखिएका मुख्य चुनौतीहरु संक्षेपमा प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

८. संघ र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान रकम समयमा प्राप्त नहुने तथा अनुमान गरिए अनुसार प्राप्त नहुनाले गाउँपालिका अन्तरगत रहेका सम्पूर्ण विकास निर्माणका क्षेत्रहरूमा यथेष्ट बजेट विनियोजन हुन नसक्नु हाम्रो सामु चुनौतीको रुपमा रहेको छ ।
९. राजस्व प्रणालीमा सुधार, चुहावट नियन्त्रण र करको दायरा विस्तार गरि राजस्व परिचालन वृद्धि गर्नुपर्ने आवश्यकता महसुस गरेको छु । अप्रत्यक्ष एवं आयातमा

आधारित राजस्वलाई क्रमशः प्रत्यक्ष एवं आन्तरिक उत्पादनमा आधारित बनाई राजस्व संरचनामा परिवर्तन गर्नु चुनौतीपूर्ण रहेको छ ।

१०. ब्यास गाउँपालिकाको सार्वजनिक प्रशासनलाई व्यवसायिक, दक्ष र नतिजामुखी बनाई स्थानीय सरकारको उद्देश्य प्राप्तमा प्रभावकारी रूपमा परिचालन गर्नु चुनौतीपूर्ण रहेको छ । चालु आर्थिक वर्षमा पुँजीगत खर्चको प्रभावकारीता बढ्न सकेको छैन । स्थानीय स्रोत साधनको समुचित परिचालन मार्फत सार्वजनिक खर्चलाई उपलब्धीमुलक बनाउने चुनौती हाम्रो सामु रहेको छ ।

११. साधारण खर्चलाई बाज्छित सिमाभित्र राख्ने र विनियोजन दक्षता तथा कार्यान्वयन संयन्त्रको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यका साथ बजेट प्रणालीमा सुधारको प्रस्ताव गरेको छु । यसबाट सार्वजनिक खर्चलाई प्रभावकारी र उपलब्धीमुलक बनाउन सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय

माथि उल्लेखित चुनौतीहरूलाई मनन गर्दै सरकारी, निजी र सहकारी क्षेत्रको लगानी विस्तार गरि उत्पादन, उत्पादकत्व र रोजगारी अवसर बढाउने, आर्थिक तथा सामाजिक पुर्वाधार निर्माण गरि गाउँपालिकाको दिगो विकासको आधार तयार गर्ने तर्फ जोड दिएको छु । सार्वजनिक स्रोतको समुचित तथा उपलब्धिमुलक परिचालन गर्नुका साथै उपलब्ध स्रोत साधन तथा लाभको समन्यायिक वितरण गरि धनी र गरिब बीचको खाडल कम गर्नुपर्ने आवश्यकता महसुस गरि बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकता तय गरेको छु ।

१२. अब म यस बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु । उत्पादनशीलता र रोजगारी बृद्धि: समावेशी विकास भन्ने ध्येयका साथ प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को बजेटका उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- ❖ गाउँपालिकाको विकासलाई फराकिलो, दिगो, समावेशी र जनमैत्री बनाउनु,
- ❖ गुणस्तरिय सामाजिक विकास, सुरक्षा र न्यायको प्रत्याभूति गर्नु,

- ❖ लगानीमैत्री वातावरण निर्माण गरि निजी क्षेत्रको मनोबल उच्च पार्ने र आय तथा रोजगारीका अवसर सिर्जना गरि गरिबी न्यूनीकरण गर्नु,
- ❖ बजेट प्रणालीमा सुधार गरी सार्वजनिक खर्चको प्रभावकारीता अभिवृद्धि गर्नु,

बजेटका प्राथमिकताहरु निम्नानुसार रहेका छन्

- ❖ कृषि क्षेत्रको रुपान्तरण ,
- ❖ गाउँपालिका, निजी र सहकारी क्षेत्रको सहकार्यमा उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धि, रोजगारी सिर्जना र गरिबी निवारण,
- ❖ नव प्रवर्तनमा आधारित स्थानीय विकास,
- ❖ पूर्वाधार विकास,
- ❖ ग्रामीण विद्युतीकरण,
- ❖ पर्यटन क्षेत्रको पुर्नउत्थान,
- ❖ वातावरण संरक्षण, विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तनका जोखिम न्यूनीकरण,
- ❖ प्रभावकारी सार्वजनिक सेवा र सुशासन प्रवर्द्धन,
- ❖ दिगो विकास,
- ❖ परम्परागत धर्म संस्कृतिको संरक्षण एवं सम्बर्द्धन,
- ❖ आधुनिक एवं गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा,
- ❖ सूचना तथा सञ्चार क्षेत्रको स्तरोन्नति,
- ❖ निःशुल्क एवं आधुनिक शिक्षा,
- ❖ परामर्श सेवा,
- ❖ आत्मनिर्भर तथा क्षमता अभिवृद्धिका लागि सिपमुलक तालिम,
- ❖ युवा स्वरोजगार तथा आय आर्जनमा वृद्धि ।

१३. अब म बजेटको स्रोतको व्यवस्था र विनियोजन प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ मा ब्याँस गाउँपालिकाको लागि संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने राजस्व वाडफाडको रकम रु ११ करोड १० लाख ३६ हजार ८ सय ७१ रुपैया, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त राजस्व वाडफाडको रकम रु २६ लाख १८ हजार, संघ वित्तीय समानीकरण रु १० करोड २३ लाख, संघ सशर्त अनुदान २८ करोड १८ लाख, संघ समपुरक अनुदान १ करोड ३२ लाख, संघ विशेष अनुदान रु ६७ लाख, प्रदेश वित्तीय समानीकरण ८६ लाख ४३ हजार, प्रदेश सशर्त अनुदान १ करोड गत वर्षको मौज्दात रु १ करोड ५० लाख र आन्तरिक आय रु ४० लाख गरी कुल रु ५५ करोड ५२ लाख ९७ हजार ८ सय ७१ रुपैया आय अनुमान गरिएको छ ।

१४. ब्याँस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को व्यय तर्फ वडा स्तरीय योजना तथा कार्यक्रम खर्च रु १ करोड २६ लाख, विषयगत शाखाहरुको चालु तथा पुँजीगत कार्यक्रम खर्च रु १ करोड ४७ लाख, गाउँकार्यपालिकाबाट कार्यान्वयन हुने आयोजना तथा कार्यक्रमहरुका लागि ८ करोड ७६ लाख ४३ हजार, प्रशासनिक तथा अन्य खर्च तर्फ ११ करोड ३६ लाख ५४ हजार ८ सय ७१ संघ तथा प्रदेश सरकारको वित्तीय हस्तान्तरण अनुदान रु ३१ करोड १७ लाख, अनुमानित आन्तरिक स्रोत (अल्या) तर्फ १ करोड ५० लाख गरि जम्मा रु ५५ करोड ५२ लाख ९७ हजार ८ सय ७१ रुपैया व्यय अनुमान गरिएको छ ।

चालु आ वमा यस ब्याँस गाउँपालिकाबाट विनियोजन भएका कार्यक्रमहरु संक्षेपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

- ब्याँस गाउँपालिकाको विकास आधार स्तम्भको रुपमा रहेको तिमुरपाटा – हुती धौलाकोट मड्गाँउ माल सडकमा रु २ करोड ५० लाख रकम विनियोजन गरेको छु ।
- ब्याँस गाउँपालिका वडा नं ६ मा रहेको १५ शैय्या अस्पताल निर्माण कार्यको लागि चालु आ व मा ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ब्याँस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका सहजकर्ता शिक्षकहरुका लागि त भ को अभाव नहोस भन्ने हेतुले लागि रु १ करोड ८० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- नेपाल सरकारबाट डोकट लिफ्टिङ खानेपानीको लागि चालु आ व मा रु ६७ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को अनुमानित आय-व्ययको विवरण अनुसूचीमा उल्लेख गरेको छु ।
१५. आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को बजेटको कार्यान्वयनबाट गाउँपालिकाको आर्थिक बृद्धिमा योगदान पुग्ने, कृषि क्षेत्रको रुपान्तरणको आधार निर्माण हुने, आधारभूत पुर्वाधार निर्माण हुने, सामाजिक क्षेत्रमा लगानीको माध्यमबाट गुणस्तरीय जीवनोपयोगी शिक्षा तथा आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँच बृद्धि हुने, गरिबीमा कमि आउने र सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रम मार्फत सामाजिक न्यायको जग मजबुत भई समावेशी विकास हुने तथा न्यायपूर्ण समाज निर्माणमा योगदान पुग्ने अपेक्षा लिएको छु ।

१६. सिंचाई, तटबन्धन, विपद् व्यवस्थापन, विद्युत सेवाको विस्तार, सडक र सूचना प्रविधि सम्बन्धी आयोजनाहरूको कार्यान्वयनबाट सामाजिक र आर्थिक विकासको आधारशीला निर्माण हुने अपेक्षा लिएको छु ।

१७. प्रस्तुत बजेट तर्जुमाको क्रममा मार्गदर्शन र रचनात्मक सुझाव प्रदान गर्नुहुने गाउँपालिका अध्यक्ष, गाउँ सभाका सदस्यहरू, वडा समिति, विषयगत समितिहरू लगायत गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय प्रति हार्दिक सम्मान एवं आभार व्यक्त गर्दछु । अन्त्यमा सबै ब्याँसबासी दिदीवहिनी तथा दाजुभाइहरूलाई ब्याँसको विकास र ब्याँसी नागरिकहरूको जीवनस्तरमा उल्लेखनीय रुपमा परिवर्तन ल्याउन एकजुट हुन समेत हार्दिक अनुरोध गर्दछु । साथै बजेटको कार्यान्वयनमा रचनात्मक सहयोग प्राप्त हुने अपेक्षा गरेको छु ।

धन्यवाद !